

Abraham, un home just.

Dm, 8/03/2022 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

Llegim a la primera lectura d'aquest diumenge el passatge de Gènesi que narra l'aliança de Déu amb Abraham (Gn 15,5-12.17-18). El text comença dient: "Déu va fer sortir fora". Des del punt de vista narratiu, la indicació té tota la lògica: si ha de veure les estrelles del cel no ho pot pas fer des de dins la tenda. Cap rabí jueu es conformaria amb aquesta explicació. "Fer sortir", "fer fora" vol dir molt més. D'on el fa fora?. El text ho indica tot seguit "Jo sóc el Senyor que t'he fet sortir de Ur de Cadea" (v.7). Ur era una ciutat d'origen sumeri que després passà a ser babilònica, una ciutat gran i pròspera, un gran centre comercial amb un port sobre el golf pèrsic. Abraham és tret d'aquesta prosperitat i enviat a l'austeritat del desert. Babilònia, on van anar a parar els exiliats, tindrà sempre per Israel una connotació negativa. Abraham és tret d'aquesta negativitat i conduït cap a un lloc millor. És més, l'expressió "t'he fet sortir" és la mateixa que en el llibre de l'Èxode (20,2) s'usa per recordar que el Senyor ha fet sortir Israel de la terra d'Egipte. Amb això l'autor de Gènesi posa Abraham en sintonia amb l'experiència ancestral del poble d'Israel, la sortida d'Egipte. El que queda clar és que "treure de " vol indicar un canvi de destí en la vida d'Abraham i que aquest nou destí és per anar a millor: tenir una gran descendència i posseir una terra.

Abraham va creure en el Senyor i el Senyor li ho comptà com a justícia (v.6). Aquesta afirmació adquireix una singularitat especial perquè d'ella es valdrà Pau en la carta als Romans (4,3) per avalar la justificació per la fe. L'afirmació està construïda en forma de declaració. Per indicar que hom estava guarit de la malaltia de la lepra els sacerdots emetien una declaració oficial que acreditava l'estat de puresa legal de l'individu (Lv 13,17.23.28.37). Semblantment quan un individu volia accedir al temple els sacerdots li preguntaven sobre la rectitud de la seva vida, en cas de resposta afirmativa li anunciaven amb una sentència declaratòria que era apte per la salvació (Sl 15,1-2; 24,3). En el nostre text, tot i que es descriu el ritual de l'aliança, aquesta declaració la fa, no el sacerdot sinó Déu i ho fa fora de l'àmbit cultural. A Abraham se li té en compte la justícia no pel compliment de les obres que el llibre d'Ezequiel (18,5-9) enumera com a típiques del just sinó per la fe, per la confiança en Déu que ha quedat demostrada quan Abraham ha abandonat el confort d'Ur de Caldea i s'ha aventurat a seguir la incerta proposta de Déu.

El text que llegim avui conté dues promeses, una descendència incalculable i la possessió de la terra. En el ritual de l'aliança veiem com Abraham allunya els voltors que el volen abatre sobre els cossos morts (v.11). Els voltors són aus de mal averany. Són símbol de potències malignes que volen frustrar la realització de l'aliança? És possible que la intervenció d'aquestes aus sigui una referència als obstacles que s'interposaran a la realització de la promesa. La possessió de la terra no serà un camí de roses i l'obtenció de la descendència tampoc. Els versets (13-16) que la lectura litúrgica ha omès fan referència l'opressió d'Israel a Egipte; com posseir una terra estant esclavitzats a Egipte?

Quan el text diu que el Senyor va fer una aliança amb Abraham ens situa aquesta en l'òrbita de l'aliança, contingut teològic que presideix tot l'Antic Testament i que anirà adquirint diferents formes, matisos i formulacions al llarg de tota la història d'Israel. Fonamentalment l'aliança no deixa de ser una imatge - i així es veu en el

ritual descrit en el text que llegim avui - per descriure les relacions de Déu amb el seu poble. Les aliances podien ser entre iguals o podien ser el compromís unilateral de protecció cap a un soci que haurà de ser fidel i obedient al promotor del pacte. Aquest és el cas d'Abraham i d'Israel. L'aliança per excel·lència és l'aliança del Sinaí; l'autor de Gènesi anticiparà a Noè (Gn 9,9) i Abraham aquesta realitat. Si en el Sinaí Déu es compromet amb Israel, amb Noè i Abraham ho fa amb tota la humanitat, a canvi demana que en resposta els éssers humans es comprometin amb ell.

Diumenge 2on de Quaresma. 13 de Març de 2022